

www.buurtbalans.nl
stichting.buurtbalans@gmail.com

Aan de Gemeenteraad van Maastricht

Maastricht, 26 februari, 2023

Betreft: bijdrage 2 Buurtbalans Omgevingsvisie

Geachte Raadsleden,

Stichting Buurtbalans wil aanvullend op onze eerdere brief van 31 januari (zie bijlage) aan uw raad kenbaar maken, dat de mate van participatie die aan alle andere participanten, niet zijnde het burgerberaad, niet van deze tijd is en zeker niet in de geest van de bedoelingen van de Omgevingswet.

Proces, de mate van inspraak is niet gelijk

Aan het Burgerberaad wordt op voorhand, als enige gremium buiten de raad zelf, 'meebeslissen' toebedeeld. Stichting Buurtbalans en de vele buurtnetwerken, platforms, raden, bewonersverenigingen etc. die deze stad kent, zetten zich al jaren in voor een betere stad. Hoewel zij niet democratisch gekozen zijn, zijn zij wel de ogen, oren en voelsprietten in hun buurt. Dat zij op voorhand uitgesloten worden van 'meebeslissen' schiet ons echt in het verkeerde keelgat. Temeer, omdat zij dit belangeloos doen en er zelf als persoon geen geld voor krijgen; in tegenstelling tot de leden van het Burgerberaad, die hier een vergoeding voor krijgen per sessie.

Voor de goede orde, tegen het Burgerberaad als instrument, om meer mensen te betrekken bij de democratische besluitvorming, zijn we zeker niet. Wij juichen het zelfs toe. Maar alléén hen te laten 'meebeslissen' gaat echt te ver.

Het strookt ook niet met de Omgevingswet, die uitgaat van *uitnodigingsplanologie* en het principe dat in de samenleving heel veel kennis en kunde zit, dat benut kan worden. Buiten het gemeentehuis zit meer kennis over ruimtelijke ordening of andere onderwerpen dan erin. Al was het maar, doordat zich onder de burgers en bedrijven zat mensen bevinden, die zelf een professionele carrière hebben (doorgemaakt) in het veld van de ruimtelijke ordening, milieu, landschap, mobiliteit en welzijnsaspecten. Daar bij voorbaat geen gebruik van maken, of tenminste op een lagere trap van de 'participatieladder', doet geen recht aan het uitgangspunt om maximaal kennis en kunde uit de samenleving te halen, die er in zit.

Inhoud van de nieuwe Omgevingsvisie

A. Qua inhoud moet ons van het hart dat het echt essentieel is dat het belangrijke thema *grenzen aan de groei*, (zie eerdere brief) niet wordt opgepakt. We stellen voor dat wel te doen en te laten doorrekenen in de door ons ondersteunde Maastrichtse omgevingseffectrapportage (Moer). Een stad die een goede ruimtelijke ordening en planning voorstaat, moet haar twee onderscheidende kwaliteiten, namelijk het hoger onderwijs en de toeristische aantrekkingskracht, goed in beeld krijgen om beleid daarop te kunnen vormen. De sociale en leefbare stad moet in beeld gebracht worden, gekoppeld aan grenzen aan de groei. De duurzaamheid bevat meerdere samenhangende onderwerpen: minder verkeer, meer groen en open ruimte, meer veilige en toegankelijke openbare ruimte, minder drukte in de binnenstad met minder evenementen na zorgvuldige selectie, minder geluidsoverlast, minder uitstoot van fijnstof en co2 etc.

B. Er is te weinig aandacht voor de ontwikkeling in de buurten, in samenhang met en ter vertaling en versterking van de centrale thema's.

Terugvallen op lopende trajecten en gebiedsgericht werken is veel te weinig in het licht van vervanging van de huidige bestemmingsplannen door omgevingsplannen met dezelfde juridische binding m.b.t. wat er kan en niet

kan in buurten. Er dient aansluiting gemaakt te worden op de buurtplannen van de individuele buurtnetwerken.

Voorstellen

1. Tenminste naast het gelote Burgerberaad ook voor (een afvaardiging) van de buurtnetwerken en andere bewonersorganisaties een participatie-level in te stellen op het niveau van 'meebeslissen'.
2. Het onderwerp grenzen aan de groei (groei hoger onderwijs en toerisme) toevoegen.
3. De Omgevingsvisie verbinden met de buurtplannen van de individuele buurten.

Met vriendelijke groeten,
Bestuur Stichting Buurtbalans,

PS Buurtbalans verwacht dat, wanneer bewonersorganisaties niet meer *in positie gebracht worden*, te verwachten is, dat er vanuit de buurten voor het hele proces Omgevingsvisie nauwelijks tot geen belangstelling meer zal zijn. Vandaar deze dringende oproep!

Aan de Gemeenteraad van Maastricht

Dinsdag 31 januari, 2023

Betreft: bijdrage Buurtbalans startdocument Omgevingsvisie

Geachte Raadsleden,

Hoewel er geen stadsronde of andere vorm van participatie voorzien is, willen wij u onze gedachten op inhoud en proces meegeven, vanuit onze kennis en eerdere ervaringen m.b.t. de totstandkoming van de eerste Omgevingsvisie. Goede procesafspraken zijn, ons inziens, van groot belang om tot een gedragen definitieve omgevingsvisie voor de stad te komen.

Inleidende inhoudelijke beschouwing

Vanuit Buurtbalans zijn wij ons bewust van het belang van de definitieve Omgevingsvisie voor de midden en lange termijn koers van de stad. Met name voor de aanwijzing van de overkoepelde elementen, die bepalend zijn voor de identiteit en het karakter van de stad en gelden als kader, als karkas, waarbinnen nieuwe ontwikkelingen kunnen plaatsvinden. Daarbij rekening houdend met bedreigingen en kansen voor de stad in een dynamisch tijdsgewricht, waarbij, als centrale thema voor de toekomst van onze middelgrote stad in Nederland en kleine stad in Europa, invulling wordt gegeven aan het begrip (ruimtelijke) kwaliteit en grenzen aan de groei, in plaats van aan kwantiteit.

Voor een bovengemiddelde duurzame ontwikkeling en een gezonde en veilige woon- en werkomgeving, met de nadruk op de levensvatbaarheid van de stad, moet de leefbaarheid voor de eigen inwoners, als voorwaarde voor een gezond draagvlak (en ook als voorwaarde voor een aangenaam verblijfsklimaat voor bezoekers en diegenen die tijdelijk in Maastricht woonachtig zijn), voorop staan.

Wij kennen, vanuit bovenstaande perspectief, in wisselwerking een parallel belang toe aan het bepalen van de richtinggevende ontwikkelingen per buurt, die vanuit een langetermijnperspectief (2040) invulling geven aan en vastgelegd worden in de omgevingsplannen als vervanging van de geldende, deels verouderde, bestemmingsplannen. Waarbij per buurt geanalyseerd wordt welke de specifieke elementen zijn, die de identiteit en levensvatbaarheid van die betreffende buurt bepalen en welke ontwikkelingen daartoe bijdragen in wisselwerking ook met de ontwikkeling van de stad als totaal. Dit sluit daarmee perfect aan op de gebiedsgerichte benadering die het college voorstaat op basis van het Coalitieakkoord.

Een bijzondere positie neemt het behoud van de identiteit en diversiteit van de historische binnenstad in. Bij uitstek is de binnenstad van Maastricht een plek van ontmoeting en vestigingsplaats van culturele, religieuze, economische, maatschappelijke en bestuurlijke functies, maar ook van substantiële bewoning en gekenmerkt door de aanwezigheid van bovengemiddeld kwaliteitsvolle gebouwen en openbare ruimten met de Maas als scharnier. Meer dan ooit is het blijven garanderen van een balans tussen deze functies en het tegengaan van overdruk, op het kwetsbare potentieel van de binnenstad, van belang.

Proces

Buurtbalans juicht het toe dat de stad aan de slag gaat met het opstellen van een Omgevingsvisie 2.0. Wij gaan ervan uit dat het participatieproces, dat hieraan gekoppeld wordt, beter zal verlopen dan bij de vigerende Omgevingsvisie, die in 2020 werd vastgesteld. In dat proces werd veel gepraat om niets te hoeven veranderen. De coalitie heeft participatie nu immers hoog in het vaandel staan. Wij vertrouwen dan ook op een goed participatieproces. Met het oog op het bovenomschreven algemene kader, willen wij u de volgende uitgangspunten, zoals Buurtbalans die ziet, dringend adviseren:

1. Kies samen, met een discussie over de overkoepelende stadsbrede elementen, in een proces van schering en inslag, voor een Bottom-up-benadering. Laat op deze wijze de buurtplannen en agenda's (die ook opgesteld moeten worden vanuit het subsidiebeleid Buurtnetwerken) de nieuwe Omgevingsvisie voeden. Dit is pas echt van onderop mede vormgeven aan de eigen leefomgeving in samenhang met de stadsbrede kansen en bedreigingen en zal ook stimulerend werken voor inwoners om met hun eigen buurt aan de slag te gaan en zich daarvoor in te zetten. Niet losgeslagen van elkaar, maar elkaar versterkend op de verschillende schaalniveaus. U kunt daarbij ook eisen stellen aan de buurten aan welke voorwaarden de participatie moet voldoen. Dat niet alleen het bewonersperspectief van belang is, maar dat bij het opstellen ook de lokale bedrijven, instellingen en maatschappelijke organisaties betrokken moeten worden, zodat het een goede integrale visie is, waar de belangen goed zijn afgewogen.

2. Het uitgangspunt dat er gewerkt gaat worden met een Burgerberaad (via loting of anderszins ingevuld) benaderen wij niet defensief, maar dat mag nooit ter vervanging zijn van de onder 1 beschreven participatie en *Bottom-up* benadering vanuit de buurten of andere vormen van inspraak. Wij zijn benieuwd naar de randvoorwaarden, die daarbij gesteld worden. Diverse wijze van burgers betrekken kunnen elkaar aanvullen, maar er moet oog zijn voor het proces van Omgevingsvisie naar Omgevingsplan en de bedoelingen van de Omgevingswet, o.a. samenwerking tussen buurten en initiatief- nemers en een daaruit voortkomende facilitaire opstelling van de gemeente. Daarbij gaat het niet om individuele inzichten of belangen.

3. Stem bij de opstelling van de Omgevingsvisie af, met de overige gemeenten in Zuid-Limburg en aanpalende euregionale steden, welke rol Maastricht speelt in het geheel. Is zij vooral de woonstad, de kennisstad of de industriestad en welke samenhang is er, met name, op het gebied van milieu en mobiliteit?

4. Hou vast aan het uitgangspunt 'compacte stad in een weids landschap'. Dat is al lang de ingezette koers, die de stad geen windeieren heeft gelegd.

5. Agendeer het thema 'grenzen aan de groei' op het vlak van:

A. Het toerisme. Wat kan de stad aan?

B. De evenementen. Wat kan de stad aan?

Wij vinden dat de stad dit moet onderzoeken.

C. Bevolkingsgroei in combinatie met evenwichtige woonmogelijkheden voor alle doelgroepen, mede in relatie tot de onstuimige groei van de universiteit de laatste jaren. Wanneer blijft Maastricht een leefbare stad? Wat is de ideale schaalgrootte en wanneer duiken we daar onder of schieten we door?

D. Bekijk wat de stad aankan, integraal, voor wat betreft met name bovenstaande zaken. Een en ander met het oog op de bereikbaarheid van en in de stad, de (ervaren) drukte, de luchtkwaliteit, de verdringing van de reguliere woonvraag in relatie tot verkamering en splitsing, vakantieverblijf etc.

Met vriendelijke groet,

Het dagelijks bestuur van de stichting Buurtbalans